

EURÓPAI UNIÓ

Régiók Bizottsága

ÉVES SZUBSZIDIARITÁSI JELENTÉS – 2013

– Összefoglalás –

ÉVES SZUBSZIDIARITÁSI JELENTÉS – 2013

– Összefoglalás -

Az Unió helyzetéről szóló 2013. évi beszédében az Európai Bizottság elnöke, José Manuel Barroso hangsúlyozta az intelligens szabályozás jelentőségét, és kijelentette, hogy az Európai Uniónak „*a nagy dolgokban nagy, a kisebb dolgokban kisebb szerepet kell vállalnia*”. Kiemelte még a szubszidiaritás fontosságát is, elmondva, hogy „*a szubszidiaritás nem technikai fogalom, hanem alapvető demokratikus elv. Az európai polgárok közötti sokkal szorosabb egység azt követeli meg, hogy a döntéshozatalra a lehető legnyíltabban és az emberekhez a lehető legközelebb kerüljön sor.*”¹

Az RB elkötelezett amellett, hogy biztosítsa és megkönnyítse a szubszidiaritási elv eredményes alkalmazását, és arra törekszik, hogy a szubszidiaritás kérdésében hivatkozási ponttá váljon az Európai Unióban. 2013 folyamán is ennek szellemében lépett fel, amikor végrehajtotta azokat a szubszidiaritási munkaprogramjának részét képező intézkedéseket, amelyeket ez a negyedik éves szubszidiaritási jelentés is ismertet. 2013-ban ezenkívül az RB megállapodást² kötött az Európai Parlamenttel, amelynek része többek között a szubszidiaritási elv tiszteletben tartásának garantálása terén folytatott együttműködés is.

2012-ben az RB felülvizsgálta a szubszidiaritásfigyelésre vonatkozó stratégiáját: megerősítette annak irányítását és átfogó megközelítést alakított ki a nyomon követés kapcsán. 2013 volt az első olyan év, amelyben a gyakorlatba is átültette ezeket az új elemeket. Az RB számára 2013-ban a legfontosabb újdonság a szubszidiaritásfigyelés terén az első szubszidiaritási munkaprogram³ elfogadása és végrehajtása volt. A munkaprogram öt kezdeményezést⁴ tartalmazott, amelyeket az Európai Bizottság munkaprogramjából választottak ki bizonyos kritériumok⁵ alapján, és amelyek szubszidiaritási megfelelése kiemelt figyelmet kapott.

1 http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_hu.htm.

2 Együttműködési megállapodás az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága között, aláírva: 2014. február 5-én.

3 CdR 2336/2012, elfogadva az RB 2013. január 30-i elnökségi ülésén.

4 1. Az uniós hulladékgyűjtési politika és jogszabályok felülvizsgálata; 2. A kikötői csomag (az eredetileg kiválasztott „Kék övezet” kezdeményezés helyett); 3. Városi mobilitás; 4. Elektronikus számlázás a közbeszerzésben; illetve 5. Környezetvédelmi éghajlat-változási és energiaügyi értékelési keretrendszer a nem hagyományos szénhidrogének biztonságos kinyerése érdekében.

5 a) A kezdeményezéseknek egyértelmű politikai jelentőséggel kell bírniuk a helyi és regionális önkormányzatok számára;

b) a kezdeményezéseknek kapcsolódniuk kell a helyi és regionális önkormányzatok illetékességi köréhez;

c) a kezdeményezéseknek potenciális szubszidiaritási vetülettel kell bírniuk.

A nyomon követett kezdeményezések és a szubszidiaritás az RB véleményeiben

- **Az uniós hulladékgazdálkodási politika és jogszabályok felülvizsgálata:** Ezekben a témákban konzultációra került sor a szubszidiaritási szakértői csoporttal és a szubszidiaritásfigyelő hálózattal, hiszen a tagállamok többségében a helyi és regionális önkormányzatok felelősek az uniós hulladékgazdálkodási jogszabályok végrehajtásáért.⁶ A konzultáció fontos, a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos elemekre világított rá, amelyeket beépítettünk az RB véleményébe.⁷
- **Kikötői csomag:**⁸ Mivel felmerültek olyan aggályok, amelyek szerint a javaslat esetleg nem veszi megfelelően figyelembe az európai helyi és regionális szint különleges adottságait, a REGPEX-en a korai előrejelző mechanizmus nyolchetes időszakával párhuzamosan konzultációt indítottunk helyi és regionális parlamentekkel és kormányokkal a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos kérdésekről.⁹ A végkövetkeztetés az volt, hogy a szubszidiaritási elv nem sérült, bár feltárásra kerültek bizonyos problémák az arányosság tiszteletben tartása kapcsán. Az RB és az ESPON¹⁰ ezenkívül közösen területi hatásvizsgálati workshopot szervezett. Ez volt az első alkalom, hogy az RB a gyorsértékelő módszertan használatával végzett területi hatásvizsgálatot.
- **Elektronikus számlázás a közbeszerzésben:**¹¹ A REGPEX-en a korai előrejelző mechanizmussal párhuzamosan konzultációra került sor a regionális parlamentekkel és kormányokkal a szubszidiaritás és az arányosság kapcsán, mivel a kezdeményezés hatással lehet a helyi és regionális szint költségeinek és adminisztratív terheinek mértékére.¹² A hozzászólások zöme arra a következtetésre jutott, hogy a szubszidiaritás elve nem sérült; felmerült azonban néhány kérdés, különösen az arányosság kapcsán. Mindenekelőtt arra mutattak rá, hogy a javaslat nem vette megfelelően figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok szempontját.
- **Városi mobilitás:** Az RB egy a helyi és regionális önkormányzatokkal közösen szervezett értékelő workshop révén vett részt az Európai Bizottság által végzett hatásvizsgálatban. A szakértők a workshopon többek között azt állapították meg, hogy korai lenne kötelező érvényű előírásokat bevezetni, azonban a közös teljesítménymutatók bevezetése és a teljesítményértékelés nagyon is érdekes lehet a városok számára. Mivel a kezdeményezést 2013 végén tették közzé, annak vizsgálata áttevődött a 2014. évi szubszidiaritási munkaprogramba.

6 [RB – Jelentés a hulladékgazdálkodási konzultációról.](#)

7 CdR 1617/2013.

8 CdR 3610/2013.

9 [RB – Kikötői csomag.](#)

10 Európai Területfejlesztési és Területi Kohéziós Megfigyelőhálózat.

11 CdR 5277/2013.

12 [RB – Elektronikus számlázás a közbeszerzésben.](#)

- **Nem hagyományos szénhidrogének kinyerése:** A kezdeményezés késve, 2014. januárban jelent meg, ezért ennek vizsgálata is átkerült a 2014. évi szubszidiaritási munkaprogramba.

Ezen túlmenően a szubszidiaritási szakértői csoportot a munkaprogramtól függetlenül konzultációra kérték fel a *Decentralizáció az Európai Unióban és a helyi és regionális önkormányzás szerepe az uniós politikák kialakításában és végrehajtásában* című saját kezdeményezésű vélemény¹³ előkészítése kapcsán is.

Az RB tehát a kikötői csomagról és a városi mobilitásról tartott workshopok eredményeivel hozzájárult az Európai Bizottság konkrét hatásvizsgálataihoz. Ezek a workshopok a javasolt kezdeményezések területi dimenziójára koncentráltak. A 2013-ban elfogadott *A területi hatások vizsgálata* című vélemény¹⁴ továbbá megnyitotta az utat a 2014-ben elindításra kerülő területi hatásvizsgálati stratégia továbbfejlesztése felé. A területi hatásvizségekben való részvétellel az RB arra törekszik, hogy hozzájáruljon a jobb jogalkotást célzó intézményközi erőfeszítésekhez.

Az RB-vélemények 2013-ban elvégzett szubszidiaritási elemzéséből kiderült, hogy csupán két vélemény jelzett aggályokat az uniós jogalkotási kezdeményezéseknek a szubszidiaritási és arányossági elvnek való megfelelése terén. Ezek az alábbiak voltak: *A környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelv felülvizsgálatáról* szóló vélemény,¹⁵ illetve *a tengeri területrendezés és az integrált partiövezet-gazdálkodás keretének létrehozásáról szóló irányelvre vonatkozó javaslatot* tárgyaló vélemény.¹⁶ *A hatósági ellenőrzésekről szóló rendeletrre vonatkozó javaslatot*¹⁷ és a *dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártásáról, kisereléséről és értékesítéséről szóló irányelvre vonatkozó javaslatot*¹⁸ tárgyaló véleményében ezenkívül az RB kérdéseket vetett fel a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok használata kapcsán.

6. szubszidiaritási konferencia

Az év legjelentősebb szubszidiaritási rendezvényére, az RB és a német Bundesrat által közösen szervezett hatodik szubszidiaritási konferenciára¹⁹ 2013. december 18-án került sor. Az eseményen EU-intézmények, nemzeti és regionális parlamentek, illetve akadémiai körök rangos képviselői közösen értékelték a szubszidiaritási elv státusát, illetve hatását az uniós jogalkotásra a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta.

13 CdR 2214/2012, [Konzultáció a szubszidiaritási szakértői csoporttal a decentralizációról.](#)

14 CdR 29/2013, [RB – A területi hatások vizsgálata.](#)

15 CdR 591/2013.

16 CdR 3766/2013.

17 CdR 5295/2013.

18 CdR 2062/2013.

19 [RB – 6. szubszidiaritási konferencia.](#)

Ennek a hatodik, kétévenként megrendezett intézményközi és többszintű fórumnak a legfontosabb megállapításai az alábbiak voltak: először is, a szubszidiaritási elv az EU-intézmények demokratikus legitimitásának alapköve, amely biztosítja, hogy a döntéseket a legmegfelelőbb szinten hozzák meg, és elősegíti, hogy a politikaalkotás az összes uniós polgár javát szolgálja. Másodszor, a szubszidiaritásfigyeléssel kapcsolatos intézményközi együttműködés egyértelmű értéktöbbletet jelent, és a szubszidiaritási elv minél eredményesebb alkalmazása érdekében fokozandó. Harmadszor, a szubszidiaritás mint konstruktív elképzelés az EU-fellépés korlátairól szóló egyre szélesebb körű vitának köszönhetően még nagyobb jelentőséget kapott, és ezért azt az ilyen irányú megbeszélések középpontjába kell helyezni. Az RB kifejezésre juttatta elkötelezettségét egy „szubszidiaritási kultúra” elősegítése mellett, ami nyilvánvalóan kapcsolódik a többszintű kormányzáshoz, hiszen a szubszidiaritásfigyelés csak akkor lehet eredményes, hogyha az összes érintett kormányzati szint valódi együttműködésén alapul.

További szubszidiaritásfigyelő tevékenységek

Az RB további fejlesztéseket végzett a REGPEX-en,²⁰ amely egy a jogalkotói hatáskörrel rendelkező régiókat szolgáló internetalapú eszköz. Így ennek immár része a jogalkotói hatáskörrel rendelkező régiók egy interaktív térképe és az egyes regionális parlamentek részletes bemutatása is. A REGPEX ezenkívül tartalmaz egy angol nyelvű, a szubszidiaritáselemzések összefoglalására szolgáló szabványúrlapot is. A korai előrejelzési mechanizmus tapasztalatainak értékelése és a bevált gyakorlati példák elterjesztése érdekében az RB közzétett egy tanulmányt *A Lisszaboni Szerződés által létrehozott korai előrejelző rendszer – a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek és más szubnacionális hatóságok szerepe* címmel.²¹ A tanulmány összehasonlítja és értékeli a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamenteknek és más regionális közgyűléseknek, illetve az érintett érdekcsoportoknak a Lisszaboni Szerződés nyomán történő bevonását a korai előrejelző rendszerbe, és leírja az együttműködés mikéntjét, valamint ismerteti a bevált gyakorlatokat.

Összegzés

2013-ban a szubszidiaritásfigyelés az RB-ben a szubszidiaritásfigyelésre vonatkozó felülvizsgált stratégia végrehajtásával tovább erősödött. Megbízható nyomonkövetési eszközökre támaszkodva az RB újra nyomatékot adott átfogó megközelítésének, mely szerint a szubszidiaritás vizsgálata olyan feladat, melyet a döntéshozatali ciklus minden szakaszában el kell látni a mielőbbi beavatkozás céljával. Első szubszidiaritási munkaprogramjával az RB felvállalta az uniós kezdeményezések alulról felfelé történő nyomon követését.

20

[RB – REGPEX.](#)

21

[Tanulmány: A Lisszaboni Szerződés által létrehozott korai előrejelző rendszer – a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek és más szubnacionális hatóságok szerepe.](#)

A szubszidiaritási irányítócsoport által biztosított politikai irányítás, valamint a rendelkezésre álló nyomonkövetési eszközök (azaz a szubszidiaritásfigyelő hálózat, a szubszidiaritási szakértői csoport és a REGPEX) segítségével az RB sikeresen végezte el ezt a feladatát, és felkészült arra, hogy további lehetőségeket tárjon fel a szubszidiaritásfigyelés kapcsán. Ennek megfelelően az RB a jövőben további kapcsolódó kérdéseket (mint amilyen a területi hatásvizsgálat) vesz majd szemügyre ezen a téren a helyi és regionális önkormányzatok, és ezáltal az összes uniós polgár javát szem előtt tartva. A következő szubszidiaritási munkaprogram célja az lesz, hogy megerősítse az RB-n belül és más külső partnerekkel – uniós intézményekkel, nemzeti parlamentekkel, helyi és regionális önkormányzatokkal vagy szövetségekkel – kialakított együttműködési mintákat.

A szubszidiaritás nem egyszerűen arról szól, hogy több vagy kevesebb jogszabály szülessen-e uniós szinten. A szubszidiaritás arról szól, hogy a megfelelő szinten, a polgárokhoz minél közelebb szülessenek ezek a szabályok, és természetesen arról, hogy áthidaljuk az EU és annak polgárai között kialakult szakadékot. Az RB elkötelezett amellett, hogy hozzájáruljon egy szubszidiaritási kultúra kialakításához, és a jövőben is eleget fog tenni ennek a kötelezettségvállalásának azáltal, hogy erősíti szubszidiaritásfigyelési tevékenységét, továbbfejleszti a nyomon követés eszközeit, és fokozza az intézményközi együttműködést.